

Warszawa, 29 maja 2025 roku

Kacper Stoś

Wiceprzewodniczący

Krajowej Reprezentacji Doktorantów

NIP: 7010333304

ul. Nowogrodzka 12/6

00 – 511 Warszawa

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.96.6.2025
Data wpływu 2.06.25r.

Szanowny Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia Krajowej Reprezentacji Doktorantów

do projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do pisma Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu Dariusza Salomończyka z dnia 08 maja 2025 roku (SPS-III.020.96.4.2025) w przedmiocie przedstawienia opinii **do projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw**, informuję, iż Krajowa Reprezentacja Doktorantów **przedstawia następujące stanowisko** do przedłożonego projektu.

Praktyka funkcjonowania Akademii Wymiaru Sprawiedliwości pokazuje, iż sposób w jaki realizuje się w niej prowadzenie studiów, a także szkoleń dla funkcjonariuszy oraz pracowników Służby Więziennej nie jest idealnie dostosowany do potrzeb więziennictwa w Polsce. Stan ten wynika z kształtu prawa obecnie obowiązującego w tym zakresie. Należy

zgodzić się więc ze stwierdzeniem zawartym w uzasadnieniu przedmiotowego projektu, według którego obowiązujące zasady regulujące ustrój uczelni Służby Więziennej w sposób znaczący odbiegają od zasad przyjętych w analogicznych jednostkach organizacyjnych służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Do tychże rozbieżności zaliczyć należy m.in. brak wpływu Dyrektora Generalnego Służby Więziennej na proces szkolenia funkcjonariuszy zajmujących stanowiska kierownicze w jednostkach organizacyjnych więziennictwa i przyszłych oficerów Służby Więziennej.

Na negatywną ocenę zasługuje także program studiów dla personelu więziennictwa tworzony przez kadrę Akademii Wymiaru Sprawiedliwości. Oferuje on obecnie kształcenie na wysokim poziomie teoretycznym, co w połączeniu ze zerwaniem więzi z rzeczywistością penitencjarną sprawia, że absolwenci studiów mogą być nieprzygotowani do warunków, w których funkcjonariusze Służby Więziennej pełnią służbę. Ponadto należy zauważyć, iż realizacja studiów na kierunkach takich jak zarządzanie kryzysowe i ochrona ludności, mediacje i sprawiedliwość naprawcza czy ekokryminologia nie odpowiada zadaniom ustawowym i potrzebom Służby Więziennej. Oferta studiów powinna być wzbogacona w celu prowadzenia szkoleń i studiów przydatnych w codziennej służbie i pracy funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Trudno jednakże zgodzić się ze stwierdzeniem, iż priorytetowym polem działania Uczelni powinny być studia podyplomowe w zakresie penitencjarystyki dla kandydatów na oficerów Służby Więziennej, szkolenia zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk w korpusie podoficerskim, korpusie chorążych, szkolenia specjalistyczne kierowników działów ochrony, oddziałowych działów ochrony czy dowódców zmian działów ochrony. Proponowane zmiany idą w kierunku przekształcenia uczelni akademickiej w uczelnię zawodową. Jest to wektor rozwoju niepokojący z perspektywy Krajowej Reprezentacji Doktorantów, ponieważ, zgodnie z art. 14 i 15 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uczelnie zawodowe nie mają możliwości prowadzenia kształcenia doktorantów.

Krajowa Reprezentacja Doktorantów, jako organizacja będąca ogólnopolskim przedstawicielem i wyrazicielem woli środowiska doktorantów, zwraca szczególną uwagę na sytuację osób realizujących kształcenie w szkole doktorskiej prowadzonej przez Akademię Wymiaru Sprawiedliwości. Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, iż zgodnie z przedmiotowym projektem uczelnia Służby Więziennej zachowa status akademicki, uzyskany w oparciu o wyniki ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021, zakończonej

przyznaniem Uczelni kategorii naukowej „A” w dwóch dyscyplinach – nauki o bezpieczeństwie oraz pedagogika. Jako uczelnia akademicka uczelnia Służby Więziennej będzie mogła kontynuować kształcenie doktorantów oraz prowadzić działalność naukową i świadczyć usługi badawcze. Uzasadnione dbałością o interesy przedstawicieli środowiska doktoranckiego wątpliwości budzi jednakże treść uzasadnienia przedmiotowego projektu w zakresie, w którym wskazuje, że przyszłe utrzymanie statusu akademickiego oraz kontynuowanie funkcjonowania szkoły doktorskiej, będą należały do władz i wspólnoty Uczelni, po należyтым rozpoznaniu i uwzględnieniu potrzeb Służby Więziennej, w szczególności zakresu kompetencji, jakimi powinien wykazywać się absolwent Uczelni – funkcjonariusz Służby Więziennej, oficer, przyszły przedstawiciel kadry kierowniczej i dowódczej formacji.

Akademia Wymiaru Sprawiedliwości uzyskała uprawnienia do nadawania stopnia doktora w wynik procesu ewaluacji naukowej i otrzymania kategorii „A” w dziedzinach nauk społecznych oraz nauk o bezpieczeństwie. Kolejna ewaluacja powinna mieć miejsce w 2026 roku. Budząca wątpliwości część uzasadnienia przedmiotowego projektu stawia pod znakiem zapytania jej przeprowadzenie – w razie jej braku możliwa staje się utrata uprawnień do nadawania stopnia doktora, a tam samym możliwość prowadzenia kształcenia w szkole doktorskiej. Obecnie w Szkole Doktorskiej Akademii Wymiaru Sprawiedliwości kształcą się 12 doktorantów, którzy przygotowują swoje rozprawy w dziedzinie nauk społecznych (pedagogika oraz nauki o bezpieczeństwie). Kształcenie pierwszego rocznika doktorantów zakończyć się ma w 2027 roku, natomiast drugiego w 2028 roku. Brak ewaluacji skutkowałby zatem niemożliwością ukończenia kształcenia w Szkole Doktorskiej Akademii Wymiaru Sprawiedliwości. W takiej sytuacji konieczne stałoby się przeniesienie doktorantów do innych szkół doktorskich, bądź sfinansowanie realizacji przewodu i uzyskania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Wiąże się to z dużą uciążliwością dla uczestników studiów, a przede wszystkim z nieuzasadnionym generowaniem dodatkowych kosztów po stronie budżetu państwa.

Krajowa Reprezentacja Doktorantów dostrzega także pilną potrzebę zmian prawnych w zakresie sposobu ustalania programu studiów. Propozycja projektodawcy w zakresie dodania do treści przedmiotowego projektu artykułu 43ca mającego stanowić, iż to Dyrektor Generalny współpracuje z Rektorem przy opracowywaniu programów studiów i programów studiów podyplomowych stoi w sprzeczności z art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy - Prawo o szkolnictwie

wyższym i nauce, który stanowi, że do zadań senatu należy m.in. ustalanie programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego. Należy przy tym podkreślić, iż zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w skład senatu wchodzi przedstawiciele studentów i doktorantów, co oznacza, że również oni powinni partycypować w procedurze ustalania programu studiów.

Ponadto, sprzeciw Krajowej Reprezentacji Doktorantów budzi treść proponowanego art. 66a. Rozwiązanie, w ramach którego Rektora wyznacza i odwołuje Minister Sprawiedliwości stanowi ograniczenie autonomii uczelni. Zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w składzie senatu musi znajdować się co najmniej jeden przedstawiciel doktorantów. To ustawowo zagwarantowane rozwiązanie daje środowisku doktoranckiemu możliwość bezpośredniego oddziaływania na wybór Rektora, zaś treść przedmiotowego projektu przeczy tej idei.

Biorąc powyższe pod uwagę, Krajowa Reprezentacja Doktorantów popiera część postulatów zawartych w przedmiotowym projekcie ustawy, które odnoszą się do dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb więziennictwa w Polsce. Niemniej jednak, Krajowa Reprezentacja Doktorantów wskazuje jednocześnie na konieczność zapewnienia, że w wyniku proponowanych zmian prawnych Uczelnia nie utraci statusu uczelni akademickiej, utrzyma możliwość nadawania stopnia doktora i kształcenia w szkole doktorskiej. Podnosi także bezwzględną konieczność zabezpieczenia interesów doktorantów realizujących kształcenie, zapewnienia im możliwości ukończenia kształcenia w miejscu, w którym je rozpoczęli oraz ich udział w procedurze ustalania programu studiów czy wyboru rektora. W tym zakresie Krajowa Reprezentacja Doktorantów proponowane zmiany opiniuje negatywnie.

Z wyrazami szacunku
Z upoważnienia Przewodniczącej
Wiceprzewodniczący
Krajowej Reprezentacji Doktorantów

 PODPIS ZAUFANY
**KACPER
STOŚ**
Przewodniczący i Wiceprzewodniczący
Krajowej Reprezentacji Doktorantów

Kacper Stoś